

N:o 65.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 maj 1899.
— — — — Andra Kammaren den 13 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjette hufvudtitel, innefattande anslagen till civildepartementet.

(Statsutskottets utlåtande n:is 7, 68 och 74 samt memorial n:is 7 a och 34.

Till Konungen.

I afseende å regleringen af utgifterna under riksstatens sjette hufvudtitel, innefattande anslagen till civildepartementet, får Riksdagen för Eders Kongl. Maj:t anmäla följande beslut.

Ordinarie anslag.

Statistiska centralbyrån.

1:o) I den till Riksdagen den 16 januari 1899 aflåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Eders Kongl. Maj:t i punkt 1 under sjette hufvudtiteln föreslagit, att Riksdagen måtte
Bih. till Riksd. Prot. 1899. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 10 Häft. (N:o 65.) 1

medgifva, att det under anslagstiteln statistiska centralbyrån uppförda ordinarie reservationsanslaget: »till arfvoden åt tillfälliga biträden samt till vikariatsersättningar» finge höjas från 12,200 kronor till 20,000 kronor eller med 7,800 kronor.

Riksdagen har funnit beaktansvärda skäl vara i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 13 januari 1899 anförda för beredande åt statistiska centralbyrån af erforderliga medel såväl för ifrågasatt förhöjning af de i embetsverket anställda amanuensernas och öfriga tillfälliga biträdenas arfvoden som ock för någon tillökning i embetsverkets extra ordinarie personal; men då den i statsrådsprotokollet påvisade ökningen i de embetsverket åliggande göromål enligt Riksdagens uppfattning icke kan anses påkalla så stor tillökning i personalen, som af embetsverket blifvit ifrågasatt, har Riksdagen ansett höjningen i förevarande anslag kunna begränsas till ett något lägre belopp, än i propositionen föreslagits. Med ledning af den af embetsverket uppgjorda, i statsrådsprotokollet omförmälda beräkning rörande användningen af detta anslag har Riksdagen funnit, att genom en förhöjning af anslaget med 5,300 kronor — hvarigenom anslaget skulle komma att uppgå till 17,500 kronor — möjlighet skulle kunna beredas embetsverket, utom till skälig förbättring af den ersättning, som hittills utgått till de tillfälliga biträdena, jemväl till anställande af två nya biträden; och anser Riksdagen, att embetsverkets behof af ökade arbetskrafter härigenom skulle blifva tillgodosedt.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, har Riksdagen medgifvit, att det under anslagstiteln statistiska centralbyrån uppförda ordinarie reservationsanslaget: »till arfvoden åt tillfälliga biträden samt till vikariatsersättningar» må höjas från 12,200 kronor till 17,500 kronor eller med 5,300 kronor.

2:o) Eders Kongl. Maj:t har vidare föreslagit, att Riksdagen måtte medgifva, att det under anslagstiteln statistiska centralbyrån uppförda ordinarie reservationsanslaget: »till en statistisk tidskrift» finge höjas från 1,000 kronor till 1,800 kronor eller med 800 kronor.

Riksdagen anser en sådan höjning af ifrågavarande anslag, som erfordras för den statistiska tidskriftens utvidgning enligt den plan, för hvilken i statsrådsprotokollet redogjorts, vara skälig, men vill i sammanhang härmed hafva uttalat, att Riksdagen, som har sig bekant, att det i tidskriften inflytande sammandraget af Sveriges officiella statistik tillvunnit sig allmänt erkännande för stor praktisk användbarhet, beroende hufvudsakligen på dess begränsade omfång och öfverskådliga

uppställning, befarar, att, derest sammandraget skulle komma att i väsentligare mån ökas med nytt statistiskt material, dess värde för en större allmänhet skulle i samma mån komma att minskas.

Då Riksdagen anser, att tillgång för bekostande af utdelning till Riksdagens ledamöter af »Sveriges officiella statistik i sammandrag», fortfarande såsom hittills bör beredas af anslaget »till det officiella statistiska trycket», har Riksdagen ansett endast 400 kronors ökning i det nu ifrågavarande anslaget erfordras.

Riksdagen har alltså på det sätt bifallit Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, att det under anslagstiteln statistiska centralbyrån uppförda ordinarie reservationsanslaget: »till en statistisk tidskrift» blifvit höjdt från 1,000 kronor till 1,400 kronor eller med 400 kronor.

På grund af de under denna och nästföregående punkt anmälda beslut har summan af reservationsanslagen under anslagstiteln statistiska centralbyrån blifvit höjd från 33,000 kronor till 38,700 kronor, eller med 5,700 kronor samt följaktligen hela anslagstiteln ökats med samma belopp, eller från 61,400 kronor till 67,100 kronor.

Landsstaterna i länen.

3:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att anslaget till landsstaterna i länen måtte, med anledning af sju boställens indragning, höjas med 3,055 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra emot denna Eders Kongl. Maj:ts framställning, får anmäla, att anslaget till landsstaterna i länen, med anledning af ifrågavarande sju boställens indragning, blifvit höjdt med 3,055 kronor.

Genom detta beslut har anslaget till »landsstaterna i länen (deraf 120,000 kronor reservationsanslag)» blifvit höjdt från 2,699,386 kronor till 2,702,441 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstaten.

4:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte medgifva, att i den för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen fastställda stat uppfördes aflöningar dels till ytterligare en tredje gradens tjänsteman (byråchef), ledamot i styrelsen och föredragande för ärenden angående enskilda jernvägar, med 6,400 kronor, deraf 4,400 kronor i lön, som efter fem år

skulle kunna höjas med 600 kronor, samt 2,000 kronor i tjänstgöringspenningar, *dels* till ytterligare två första gradens tjänstemän (notarier) med 3,000 kronor för hvardera, deraf 1,800 kronor i lön, som efter fem år skulle kunna höjas med 500 kronor och efter tio år med ytterligare 500 kronor, samt 1,200 kronor i tjänstgöringspenningar, *dels ock* till ytterligare en vaktmästare med 800 kronor, deraf 500 kronor i lön, som efter fem år skulle kunna höjas med 100 kronor, samt 300 kronor i tjänstgöringspenningar.

Riksdagen får härmed anmäla, att Riksdagen i anledning af denna Eders Kongl. Maj:ts framställning

dels — under vilkor att vid först inträffande ledighet vid någon af de i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens stat uppförda byråingenjörsbefattningar den lediga befattningen indrages — i nämnda stat uppfört aflöning till ytterligare en ledamot i styrelsen, föredragande för ärenden angående enskilda jernvägar, med 4,500 kronor, deraf 3,000 kronor i lön, som efter fem år kan höjas med 500 kronor och efter tio år med ytterligare 500 kronor, samt 1,500 kronor i tjänstgöringspenningar;

dels i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens stat uppfört aflöning till en första gradens tjänsteman (notarie) med 3,000 kronor, deraf 1,800 kronor i lön, som efter fem år kan höjas med 500 kronor och efter tio år med ytterligare 500 kronor, samt 1,200 kronor i tjänstgöringspenningar, äfvensom vidtagit den förändring, att det i staten upptagna anslag å 13,000 kronor till vikariatsersättning, arfvoden åt extra ordinarie tjänstemän, rit- och skrifbiträde höjts med 1,000 kronor eller till 14,000 kronor;

dels i väg- och vattenbyggnadsstyrelsens stat uppfört aflöning till ytterligare en vaktmästare med 800 kronor, deraf 500 kronor i lön, som efter fem år kan höjas med 100 kronor, samt 300 kronor i tjänstgöringspenningar;

dels ock beslutit, att för innehafvarne af de nyinrättade befattningarna skola gälla enahanda vilkor för löneförmånernas åtnjutande samt i fråga om rätt till semester och pension m. m., som för innehafvare af befattningar af motsvarande grad inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen för närvarande äro gällande.

5:o) Eders Kongl. Maj:ts har föreslagit Riksdagen, att reservationsanslaget till expenser för allmänna arbeten måtte höjas från 30,000 kronor till 35,000 kronor eller med 5,000 kronor.

Denna Eders Kongl. Maj:ts framställning har icke af Riksdagen bifallits.

Genom Riksdagens under punkt 4:o) här ofvan anmälda beslut har anslagstiteln väg- och vattenbyggnadsstaten blifvit höjd från 140,700 kronor till 150,000 kronor eller med 9,300 kronor.

Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar.

6:o) Eders Kongl. Maj:t har dels i punkten 23 af sjette hufvudtiteln i statsverkspropositionen föreslagit Riksdagen, att på extra stat för år 1900 anvisa ett anslag af 29,000 kronor till aflöningar och öfriga utgifter vid Ultuna landtbruksinstitut, dels ock uti särskild proposition (n:o 77) af den 24 sistlidne mars under åberopande af bilagdt utdrag af protokollet öfver civilärenden för samma dag föreslagit, att Riksdagen måtte

dels, med godkännande af det i ofvannämnda statsrådsprotokoll intagna förslag till stat för landtbruksinstitutet vid Ultuna äfvensom af den föreslagna ändringen i gällande vilkor för åtnjutande af de i staten för institutet upptagna löneförmåner, höja det å sjette hufvudtiteln under anslagstiteln »undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar» uppförda anslag till Ultuna landtbruksinstitut från 20,000 kronor till 51,000 kronor eller med 31,000 kronor; kommande, i händelse af bifall härtill, anslaget till »undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar (deraf ett förslagsanslag å 15,000 kronor till understöd åt landtmannaskolor)» att ökas från 190,400 kronor till 221,400 kronor;

dels medgifva, att besparingar, som å det i staten för institutet till »institutets öfriga utgifter» uppförda belopp under ett år uppkomme, finge användas till bestridande af utgifter under ett kommande år;

dels ock å extra stat för år 1900 anvisa ett belopp af 17,800 kronor till uppförande af en lektorsbostad vid institutet.

Då, såvidt Riksdagen har sig bekant, någon olägenhet icke visat sig uppstå derigenom att de för landtbrukinstitutets vid Ultuna verksamhet erforderliga medel icke varit i sin helhet å ordinarie stat upptagna, har Riksdagen ansett någon förändring härutinnan icke för närvarande erfordras; hvaremot Riksdagen, som funnit goda skäl vara anförda för Eders Kongl. Maj:ts förslag om förändring af två hittillsvarande adjunkturer till lektorat samt om beviljande åt adjunkterna vid institutet af tre ålderstillägg, ansett sig böra utöfver det anslag å 29,000 kronor, som i statsverkspropositionen å extra stat begärts till aflöningar och öfriga utgifter vid institutet, likaledes å extra stat be-

vilja ytterligare 2,000 kronor, med hvilket belopp de två lektorslönerna öfverskjuta de två adjunktslöner, som genom den föreslagna förändringen skulle inbesparas, äfvensom medgifva, att tre ålderstilllägg må från sjetta hufvudtitelns förslagsanslag till ålderstilllägg utgå till ej mindre innehafvarne af de två nyinrättade lektoraten än äfven adjunkterna vid institutet, samt godkänna den föreslagna förändrade bestämmelsen i aflöningsvilkoren rörande ålderstilllägg. I sammanhang härmed vill emellertid Riksdagen hafva uttalat, att Riksdagen icke känner sig öfvertygad derom, att den af departementschefen i öfverensstämmelse med landtbruksstyrelsens hemställda förordade ämnesfördelningen emellan institutets lärare är den i alla afseenden lämpligaste och att det särskildt synes kunna ifrågasättas, huruvida icke den stora betydelsen för jordbruket af byggnadsläran med den deri ingående läran om afvägningar och afdikningar gör det önskvärdt, att byggnadsläran vid institutet representeras af en lektor. För möjliggörande af förnyad pröfning af frågan om ämnesgrupperingen har därför Riksdagen ansett sig icke böra i sitt beslut intaga någon bestämmelse härom; likasom Riksdagen också håller före, att vid inträffande ledigheter eller eljest, derest förhållandena sådant föranleda, läroämnena böra kunna emellan de särskilda lärarebefattningarna fördelas på sätt lämpligast kan befinnas.

Emot förslaget, att besparingar, som å anslaget till »institutets öfriga utgifter» under ett år uppkomma, skulle få under ett kommande år användas, har Riksdagen icke haft något att erinra.

Beträffande frågan om uppförande af en lektorsbostad vid institutet har Riksdagen funnit, att nödiga medel böra för detta ändamål beviljas; men då kostnaderna härför synas kunna genom tillgodogörande af vid institutet tillgängliga arbetskrafter, körslor m. m. nedbringas åtminstone till 15,000 kronor, har Riksdagen ansett statsanslaget böra till detta belopp begränsas.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt har Riksdagen i anledning af Eders Kongl. Maj:ts förevarande förslag, dels med godkännande af ej mindre följande

»S t a t

för

landtbruksinstitutet vid Ultuna.

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa	
Aflöning.				
1 rektor, arfvode	—	—	2,000	Efter fem år kan lönen höjas med 500 kronor, efter tio år med ytterligare 500 kronor och efter femton år med ytterligare 500 kronor.
1 lektor	2,000	1,000	3,000	
5 lektorer	10,000	5,000	15,000	
1 adjunkt	1,400	600	2,000	
1 adjunkt	1,400	600	2,000	
Extra lärare, arfvoden	—	—	2,250	
1 bibliotekarie	—	—	300	
Aflöning summa kronor	—	—	26,550	
Till institutets öfriga utgifter	—	—	24,450	
Summa kronor	—	—	51,000	

Anm. Rektor och öfriga lektorer samt adjunkterna åtnjuta jemväl fri bostad.»

än äfven följande ändrade lydelse af den bland aflöningsvilkoren, sådana de finnas intagna i kongl. kungörelsen den 6 augusti 1891, innefattade bestämmelsen rörande ålderstillägg:

»att, der höjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af tjänst i samma grad är medgifven, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under vilkor att innehafvaren mera än fyra år af denna tid sjelf med godt vitsord bestridt sin egen eller på grund af förordnande annan statens tjänst, för andra förhöjningen efter ytterligare fem år på samma vilkor och för tredje förhöjningen under enahanda vilkor efter ytterligare fem år, under iakttagande, hvad hvarje af dessa förhöjningar angår, att den högre aflöningen ej får tillträdas förrän vid början af kalenderåret näst efter det, under hvilket

den stadgade tjensteåldern blifvit uppnådd; börande löntagaren härvid tillgodoräknas den tid, han före utfärdandet af den nu för institutet fastställda staten kan hafva tjenstgjort vid institutet i lärarebefattning, som i afseende å omfånget af undervisningsskyldigheten är med hans nya befattning jemförlig, hvarjemte löntagare, som efter utfärdandet af sistnämnda stat vinner anställning, eger tillgodoräkna sig den tid, hvarunder han före sin anställning vid institutet tjenstgjort i motsvarande grad vid allmänt eller tekniskt läroverk eller såsom docent vid universitet, dervid i tillämpliga delar skola lända till efter rättelse de bestämmelser, som i sådant afseende meddelats angående aflöningsförmånerna vid de allmänna läroverken»,

bibehållit det under sjetten hufvudtiteln under anslagstiteln »undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanärningar» uppförda ordinarie anslag till Ultuna landtbruksinstitut vid oförändradt belopp 20,000 kronor samt på extra stat för år 1900 anvisat för aflöningar och öfriga institutets utgifter 31,000 kronor;

dels medgifvit, att besparingar, som å det i staten för institutet till »institutets öfriga utgifter» uppförda belopp under ett år uppkomma, må användas till bestridande af utgifter under ett kommande år; samt

dels å extra stat för år 1900 anvisat ett belopp af 15,000 kronor till uppförande af en lektorsbostad vid institutet.

Anslaget till »undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanärningar (deraf ett förslagsanslag å 15,000 kronor till understöd åt landtmannaskolor)» har sålunda af Riksdagen faststälts till samma belopp som i innevarande års riksstat eller 190,400 kronor.

Veterinärstipendiater.

7:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte medgifva, att anslaget till länsveterinärer må, under förändrad benämning: »länsveterinärer och veterinärstipendiater», höjas med 2,400 kronor eller från 48,500 kronor till 50,900 kronor.

Riksdagen finner den utredning, som i detta ärende blifvit Riksdagen förelagd, ådagalägga behöfligheten af åtgärder i sådant syfte som i statsrådsprotokollet angifvits. Ett ytterligare stöd för denna sin uppfattning har Riksdagen funnit genom upplysningar, som af Riksdagens vederbörande utskott inhemtats angående antalet af de elever vid veterinärinstitutet, hvilka under de senaste tio åren der-

städes aflagt fullständig veterinärexamen. Dessa upplysningar gifva vid handen, att

år 1889	utexaminerats	23 elever
” 1890	”	10 ”
” 1891	”	15 ”
” 1892	”	17 ”
” 1893	”	7 ”
” 1894	”	12 ”
” 1895	”	9 ”
” 1896	”	11 ”
” 1897	”	0 ”
” 1898	”	7 ”
			Summa 111 elever.

Då detta antal torde få anses vara ganska ringa i förhållande till landets behof af veterinärer och då särskildt under de senaste åren antalet utexaminerade veterinärer varit afsevärdt mindre än under förra delen af den tioårsperiod, som de meddelade uppgifterna omfatta, synes det kunna antagas såsom sannolikt, att den i statsrådsprotokollet omförmälda, af medicinalstyrelsen påvisade bristen på veterinärer, som kunna vara att påräkna till upprätthållande på förordnande af länsveterinärsbefattningar och till bekämpande af utbrytande smittosamma kreaturssjukdomar, icke kan väntas blifva under den närmaste framtiden afhjelpat, med mindre särskilda åtgärder därför vidtagas. Riksdagen håller likväl före, att det antal af fyra stipendiater, för hvilka medicinalstyrelsen i sin skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t den 29 september 1897 äskat erforderligt anslag, skulle kunna vara för ändamålet tillräckligt, åtminstone för den närmaste framtiden och intill dess erfarenheten visat, hvilka fördelar kunna vinnas genom inrättande af stipendier för civila veterinärer. På grund häraf har Riksdagen ansett ökningen af ifrågavarande anslag böra begränsas till 1,600 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kongl. Maj:ts föreliggande förslag blifvit på det sätt bifallet, att Riksdagen medgifvit, att anslaget till länsveterinärer må, under förändrad benämning: »länsveterinärer och veterinärstipendiater», höjas med 1,600 kronor eller från 48,500 kronor till 50,100 kronor.

Fiskerinäringens understöd.

8:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte medgifva, att anslaget till fiskerinäringens understöd må höjas från 36,000 kronor till 67,000 kronor, eller med 31,000 kronor.

På de i statsrådsprotokollet anförda skäl har Riksdagen ansett, att anslaget till fiskerinäringens understöd borde, för bestridande af sådana utgifter, hvarför anslaget hittills varit afsedt, höjas till det af 1889 års Riksdag fastställda beloppet 42,000 kronor.

Hvad beträffar förslaget om stationerande jemväl under annan tid än under vintermånaderna af ett armeradt ångfartyg vid rikets kuster för åstadkommande af ordning och skydd vid hafsfiskets bedrivande, har Riksdagen icke kunnat medgifva, att, innan gagnet af en sådan anordning hunnit blifva genom någon tids erfarenhet pröfvadt, anslag dertill uppfördes å ordinarie stat. Deremot har det syntts Riksdagen välbetänkt, att åtgärder i detta syfte på försök vidtagas; och då de årliga kostnaderna härför icke synas kunna beräknas till lägre belopp än det af Eders Kongl. Maj:t föreslagna, eller 25,000 kronor, har Riksdagen beslutit, att nämnda belopp må på extra stat för år 1900 anvisas.

Riksdagen får alltså anmäla,

dels att anslaget till fiskerinäringens understöd blifvit höjdt från 36,000 kronor till 42,000 kronor, eller med 6,000 kronor; samt

dels att å extra stat för år 1900 beviljats, till stationerande jemväl under annan tid af året än vintermånaderna af ett armeradt ångfartyg vid rikets kuster för åstadkommande af ordning och skydd vid fiskets bedrivande, ett anslag af 25,000 kronor.

Skiften och afvittringar.

9:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen dels medgifvit, att de belopp, hvarmed inkomsterna af tjensten under år 1900 för afvittringslandtmätarne i Vesterbottens och Norrbottens län kunna komma att understiga 2,500 kronor för dem, som tillhöra första lönegraden, och 3,000 kronor för dem, som på grund af ålder i tjensten åtnjuta arfvodesförhöjning, må dessa tjenstemän godtgöras af anslagen till storskiftes- och afvittringsverken, dels ock för

år 1900 åt föredraganden af afvittringsärendena i Norrbottens län samt till skrifbiträde åt honom beviljat en tillökning af 400 kronor i det åt honom anslagna belopp.

Hästafvelns förbättrande.

10:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att det under reservationsanslaget till »hästafvelns förbättrande» uppförda särskilda anslag till prisbelöningar för hästar måtte höjas från 50,000 kronor till 100,000 kronor, eller med 50,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra emot Eders Kongl. Maj:ts föreliggande förslag, har alltså beslutit, att det under reservationsanslaget till »hästafvelns förbättrande» uppförda särskilda anslag till prisbelöningar för hästar må höjas från 50,000 kronor till 100,000 kronor, eller med 50,000 kronor.

Anslaget till »hästafvelns förbättrande» har härigenom blifvit i sin helhet höjdt från 109,620 kronor till 159,620 kronor.

Bidrag till sjömanshusens förvaltningskostnader.

11:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte medgifva, att i riksstaten under sjetta hufvudtiteln näst efter anslaget till hästafvelns förbättrande uppfördes, under benämning: »bidrag till sjömanshusens förvaltningskostnader», ett anslag af 40,000 kronor att, såsom bidrag till bestridande af sjömanshusens förvaltningskostnader, sjömanshusen emellan årligen fördelas i mån af antalet vid hvarje sjömanshus under näst föregående året inskrifne sjömän samt med hänsyn jemväl tagen till andra omständigheter, som med afseende å anslagets ändamål ansåges böra på en sådan fördelning öfva inflytande.

Rigtigheten af den i statsrådsprotokollet uttalade grundsats, att det arbete med inskrifning och redovisning af värnpligtige och med afgifvande af statistiska uppgifter, som i statens intresse blifvit sjömanshusen ålagdt, också bör med statsmedel ersättas, synes Riksdagen icke kunna bestridas. Rättvisa och billighet kräfva otvifvelaktigt, att sjömanshusen böra få använda sina till väsentligaste delen genom beskattning af sjöfartsnäringen och dess idkare förvärfvade inkomster på sådant sätt, som näringens och sjöfolkets egna intressen påkalla. Och Riksdagen håller före, att fullgörandet af den staten sålunda åliggande ersättningsskyldigheten också kan i vissa afseenden för staten medföra

beaktansvärda fördelar. Sjömanshusens bestyr med de värnpligtige är från försvarets synpunkt af stor betydelse, och statens fordringar på säkerhet och snabbhet vid detta arbetes utförande kunna ej utan skada för försvaret eftergifvas. Men ett ingripande från statens sida för att, der så är behöfligt, göra dessa fordringar gällande, synes näppeligen kunna ifrågakomma, med mindre staten ersätter det sålunda fordrade arbetet.

Hvad åter angår det belopp, med hvilket ifrågavarande ersättning enligt Eders Kongl. Maj:ts förslag skulle komma att utgå, har Riksdagen icke funnit sig öfvertygad om riktigheten af de beräkningar, hvarpå förslaget är grundadt. Handels- och sjöfartskomitén, hvars utredning i fråga om anslagets storlek af chefen för civildepartementet åberopats till stöd för hans hemställan i ämnet, har — hufvudsakligen med stöd af de beräkningar, som verkstälts af den år 1884 tillsatta arbetareförsäkringskomitén — funnit anslaget böra bestämmas till ett belopp, icke understigande 40 procent af sjömanshusens samtliga förvaltningskostnader. Oafsedt den omständigheten, att arbetareförsäkringskomitén icke blott velat beräkna statsanslagets belopp till viss procent af sjömanshusens förvaltningskostnader i deras helhet, utan också förordat, att den hvarje särskildt sjömanshus tillkommande andel af anslaget skulle beräknas efter hufvudsakligen enahanda grund eller till högst 40 procent af förvaltningsutgifterna — hvilken omständighet synes Riksdagen gifva ökad hållbarhet åt arbetareförsäkringskomiténs förslag — vill Riksdagen fästa uppmärksamheten derpå, att sistnämnda komité i sammanhang med sitt förslag om statsanslag äfven hemställt om utfärdande af bestämmelser, hvarigenom skulle åvägabringas en ökad kontroll öfver sjömanshusens förvaltning, och hvilkas behöflighet enligt komiténs uppgift härledde sig deraf, att förvaltningskostnaderna åtminstone vid vissa sjömanshus syntts komitén vara alltför högt tilltagna. Sådana bestämmelser återfinnas deremot icke vare sig i handels- och sjöfartskomiténs utlåtande eller i Eders Kongl. Maj:ts proposition.

Då de beräkningar med afseende å det erforderliga anslagets belopp, som legat till grund för Eders Kongl. Maj:ts förslag i ämnet, icke syntts Riksdagen lemna någon tillförlitlig ledning för bedömande deraf, huru stort anslag kunde anses skäligen böra beviljas, har Riksdagen sökt att i sådant afseende annorledes bilda sig ett omdöme.

Sålunda har Riksdagen till en början, då en väsentlig del af det arbete, för hvilket ersättning till sjömanshusen ansetts böra utgå, härleder sig af bestyret med de värnpligtiges inskrifning och redovisning, sökt åstadkomma en jemförelse med motsvarande förhållanden i fråga

om de värnpligtige vid hären. Af den inom generalstabens militärstatistiska afdelning utarbetade, år 1898 från trycket utgifna statistik rörande de värnpligtige har Riksdagen inhemtat, att den 1 januari 1897 antalet hären tillhörande beväringmän utgjort 255,381 samt antalet af flottans beväringmän i allmän tjänst 15,950. Visserligen äro af flottans beväringmän åtskilliga icke i sjömanshus inskrifne, men då å andra sidan en del af härens beväringmän tillhöra sjömanshus, har Riksdagen icke trott någon betydligare skilnad kunna förefinnas mellan antalet af flottans beväringmän och af de vid sjömanshus inskrifne värnpligtige, beträffande hvilka sistnämndas antal någon exakt uppgift icke kunnat af Riksdagen erhållas. Till bestridande af kostnaderna för de hären tillhörande värnpligtiges inskrifning och redovisning finnes å extra stat under fjerde hufvudtiteln upptaget ett anslag å 53,000 kronor, hvarjemte, enligt Riksdagen tillhandakomna upplysningar, från ordinarie anslaget till de värnpligtiges vapenöfningar lärer i trakamentsersättningar till kompaniomedbefälhafvare årligen utbetalas ett belopp, som i regel torde något öfverstiga 100,000 kronor. Vid anställande af en jemförelse mellan inskrifnings- och mönstringsbestyren å ena sidan vid hären och å andra sidan vid sjömanshusen synes emellertid den omständigheten icke böra förbises, att dessa bestyr vid hären utföras af i tjänst varande eller pensionerade officerare, då de deremot vid sjömanshusen såsom en skyldighet åläggas personer, hvilka icke äro af staten aflönade eller pensionerade.

Vidare har Riksdagen inhemtat kännedom om de yttranden, som från sjömanshusen afgifvits till handels- och sjöfartskomitén angående sjömanshusens bestyr med dels inskrifning och redovisning af värnpligtige, dels ock afgifvande af sjöfartsstatistiska uppgifter.

Vid försök att på nu angifna grunder vinna en uppfattning om det ifrågasatta anslagets lämpliga storlek har det resultat erhållits, att, derest ett belopp af 30,000 kronor för ändamålet ställes till Eders Kongl. Maj:ts förfogande, behovet i förevarande afseende måste anses vara till fullo tillgodosedt.

I fråga om sättet för anslagets fördelning, har Eders Kongl. Maj:t, i öfverensstämmelse med handels- och sjöfartskomiténs förslag, hemställt, att den hufvudsakliga fördelningsgrunden skulle vara antalet vid de särskilda sjömanshusen inskrifne sjömän, med rätt likväl för den fördelande myndigheten att fästa afseende äfven vid andra förhållanden, som med hänsyn till anslagets ändamål ansåges vara af beskaffenhet att böra på fördelningen öfva inflytande. Riksdagen har emellertid funnit de resultat, hvartill den af komitén särskildt framhållna fördel-

ningsgrunden skulle leda, jemförda med de af sjömanshusen sjelfva uppgifna förvaltningskostnaderna, i många fall vara sådana, att denna grund icke bör anses såsom den der hufvudsakligen skall lända till efter rättelse. Enligt Riksdagens åsigt bör Eders Kongl. Maj:t, efter särskildt för hvarje fall företagen pröfning, tilldela hvarje sjömanshus hvad som för dess del kan anses utgöra skälig ersättning för de bestyr, om hvilka här är fråga, dervid såväl antalet inskrifne sjömän som utgifterna i det hela för sjömanshusets förvaltning och andra möjligen inverkande omständigheter böra tagas under öfvervägande. Och vidare anser Riksdagen, att, för erhållande af någon garanti derför, att ej statsbidraget så tillgodogöres, att derigenom förvaltningskostnaderna oskäligen ökas, någon förhöjning af lönerna till tjänstemännen vid de sjömanshus, som åtnjuta statsbidrag, icke utan medgifvande af kommerskollegium bör få ega rum.

Då Riksdagen ingalunda anser osannolikt, att det ofvannämnda beloppet af 30,000 kronor icke skall visa sig i sin helhet behöfligt, om än Riksdagen i det skick, hvori ärendet nu föreligger, icke ansett sig böra föreslå något lägre belopp, har Riksdagen funnit anslaget böra upptagas å extra stat.

Slutligen vill Riksdagen såsom en ytterligare anledning, hvarför ett definitivt reglerande af denna fråga icke nu bör ega rum, framhålla, att en sådan reglering synes Riksdagen icke lämpligen böra verkställas, innan det förslag, som handels- och sjöfartskomitén förklarar sig skola afgifva rörande sjömanshusens hittillsvarande hufvudsakliga inkomstkälla eller tonafgifterna, blifvit känt och pröfvadt.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, har Riksdagen, i anledning af Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, under rubrik »ersättning till sjömanshusen» å extra stat för år 1900 beviljat ett anslag å 30,000 kronor för beredande åt sjömanshusen af skälig ersättning för dem åliggande bestyr med värnpligtiges inskrifning och redovisning samt med utarbetande af sjöfartsstatistiska uppgifter; dock under vilkor, att aflöningarna till tjänstemännen vid sjömanshus, som erhåller sådan ersättning, icke må utan kommerskollegii medgifvande höjas.

Statens jernvägstrafik.

12:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen medgifva, att, med ändring af bestämmelserna i nu gällande aflöningsreglemente för tjänstemän och betjente vid statens jernvägar om högsta arfvode för

lokomotivputsare, vagnputsare, pumpare och kolvakt, arfvode inom tolfte löneklassen med årligt belopp af 780 kronor måtte kunna tilldelas lokomotivputsare, vagnputsare, pumpare och kolvakt.

På sätt Riksdagen i särskild skrifvelse af den 15 sistlidne mars anmält, har denna Eders Kongl. Maj:ts framställning blifvit af Riksdagen bifallen.

Patent- och registreringsverket.

13:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen, med godkännande för år 1900 af samma utgiftsstat för patent- och registreringsverket, som faststälts för år 1899, måtte medgifva, att afgifterna för patent och registrering af varumärken finge användas till bestridande af de utgifter, hvilka i enlighet med den godkända utgiftsstaten för patent- och registreringsverket betingas af tillämpning under år 1900 af förordningen angående patent och lagen om skydd för varumärken; samt att afgifterna för registrering af aktiebolag och föreningar för ekonomisk verksamhet och för andra uppgifter till aktiebolags- och föreningsregistren äfvensom för anmälanden till handelsregistren finge användas till bestridande af de utgifter, hvilka antingen i enlighet med nyssberörda utgiftsstat betingades af tillämpning under år 1900 af lagen om aktiebolag, lagen om aktiebolag, som drifva försäkringsrörelse, och lagen om registrering af bankaktiebolag eller ock af Eders Kongl. Maj:t finnas betingade af tillämpning under år 1900 af lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet, lagen om handelsregister, firma och prokura tillika med lagen om ändring i vissa delar af sistnämnda lag samt lagen om handelsbolag och enkla bolag.

Emot denna Eders Kongl. Maj:ts framställning har Riksdagen icke funnit anledning till erinran; och har alltså Riksdagen med godkännande för år 1900 af samma utgiftsstat för patent- och registreringsverket, som faststälts för år 1899, medgifvit, att afgifterna för patent och registrering af varumärken må användas till bestridande af de utgifter, hvilka i enlighet med den godkända utgiftsstaten för patent- och registreringsverket betingas af tillämpning under år 1900 af förordningen angående patent och lagen om skydd för varumärken; samt att afgifterna för registrering af aktiebolag och föreningar för ekonomisk verksamhet och för andra uppgifter till aktiebolags- och föreningsregistren äfvensom för anmälanden till handelsregistren må användas till bestridande af de utgifter, hvilka antingen i enlighet med nyssberörda utgiftsstat

betingas af tillämpning under år 1900 af lagen om aktiebolag, lagen om aktiebolag, som drifva försäkringsrörelse, och lagen om registrering af bankaktiebolag, eller ock af Eders Kongl. Maj:t finnas betingade af tillämpning under år 1900 af lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet, lagen om handelsregister, firma och prokura tillika med lagen om ändring i vissa delar af sistnämnda lag samt lagen om handelsbolag och enkla bolag.

Öfriga ordinarie anslag.

14:o) I fråga om öfriga, här ofvan ej särskildt nämnda ordinarie anslag å sjetta hufvudtiteln har Eders Kongl. Maj:t ej föreslagit annan förändring, än att, för jemnande af hufvudtitelns slutsumma, förslagsanslaget till *skrifmaterialier och expenser, ved m. m.* måtte ökas med 45 kronor, eller från 219,712 kronor till 219,757 kronor.

Riksdagen har för år 1900 fastställt samtliga ordinarie anslag under sjetta hufvudtiteln, som här ofvan icke blifvit omförmälda, till samma belopp som i innevarande års riksstat; dock att anslaget till *skrifmaterialier och expenser, ved m. m.*, till jemnande af hufvudtitelns slutsumma ökats med 45 kronor eller från 219,712 kronor till 219,757 kronor.

Arbetareförsäkringen.

15:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen medgifva, att Eders Kongl. Maj:t måtte ega för år 1900 använda de till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande afsatta belopp, i mån af behof, dels till förvaltningsbidrag åt sjukkassor under enahanda vilkor, som i Riksdagens skrifvelse den 11 maj 1898 (n:o 77) vore angifna, dels ock till utarbetande och offentliggörande genom försäkringsinspektörens försorg af årsredogörelse för sjukkasseväsendet i riket.

I sammanhang med detta ärende har Riksdagen till pröfning förehäft en inom Riksdagen väckt motion, deri hemstälts

att Riksdagen måtte besluta, att ur mom. 3 af de vilkor, enligt hvilka förvaltningsbidrag utgår till registerade sjukkassor, bestämmelsen »dock ej för något år med sammanlagdt högre belopp än 1,500 kronor» måtte uteslutas.

De i motionen omförmälda vilkoren för förvaltningsbidragens utbetalande återgifvas i det till Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning hörande statsrådsprotokoll och hafva följande lydelse:

»1:o) att sjukkassan skall vara hos vederbörande myndighet registrerad i enlighet med lagen om sjukkassor;

2:o) att sjukkassan skall under föregående år haft egna inkomster, uppgående till minst lika mycket som det begärda förvaltningsbidragets belopp; samt

3:o) att förvaltningsbidraget skall för år utgå i förhållande till det antal afgiftspligtiga medlemmar, sjukkassan under näst föregående år städse haft,

med 1 krona 50 öre för hvarje medlem till och med 100,

med 1 krona för hvarje medlem derutöfver till och med 300, samt med 50 öre för hvarje medlem derutöfver,

dock ej för något år med sammanlagdt högre belopp än 1,500 kronor.»

Till stöd för det i förenämnda motion framställda förslag har hufvudsakligen anförts följande:

Anledningen, hvarför gent emot sjukkassornas hemställen — i öfrigt bifallen — begränsningen af förvaltningsbidragen till 1,500 kronor fastslagits, hade, enligt hvad af motionären uppgifves, förklarats vara den, att syftet med förvaltningsbidraget vore att i främsta rummet stödja de små och medelstora kassorna, samt att de allra största sjuk-kassorna, som blifvit jemförda med »försäkringsföreningar», borde falla utom den kategori, som denna lagstiftning afsett att befrämja.

Huruvida en sjukkassa fölle inom eller utom den kategori, som staten ville uppmuntra genom lemnande af förvaltningsbidrag, kunde likväl enligt motionärens åsigt icke bestämmas af medlemsantalets storlek, utan endast af de principer, hvarpå kassan vore grundad och enligt hvilka den utöfvade sin verksamhet. Vore en kassa stiftad och arbetade i enlighet med gällande lag om sjukkassor, vore den, vare sig den hade ett fåtal eller vore lycklig nog att räkna många tusen medlemmar, icke annat än en sjukkassa och såsom sådan värd befrämjande. De stora sjukkassor, som funnes i landet, och hvilka begränsningen drabbade, vore icke i fråga om principer i någon mån afvikande från de mindre.

Det först nämnda skälet, att det hufvudsakligen vore de mindre

kassorna, som borde understödjas, komme här vid lag icke till sin fulla rätt, alldenstund, såsom motionären ville visa, begränsningen äfven drabbade, så otroligt det än låte, de minsta sjukkassor i landet.

Nykterhetsvännernas allmänna sjuk- och begravningskassa, som år 1897 egt 14,155 medlemmar och antagligen vore den största i landet, vore nemligen, strängt taget, ingenting annat än en sammanslutning af flera hundra öfver hela landet spridda småkassor, hvar och en med sin egen styrelse. Enligt nämnda förenings stadgar, § 1, bestode kassan af på olika platser befintliga lokalföreningar med hvar sin särskilda styrelse af tre, kassan tillhöriga medlemmar, och kunde fem personer bilda en afdelning. Dessa lokalafdelningar eller små kassor hade vid 1897 års slut varit till antalet 436. Fördelade man hela medlemsantalet på dessa lokalföreningar, komme i medeltal cirka 32 medlemmar på hvarje, alltså i sanning små och obetydliga sjukkassor, af hvilka många hvar för sig icke skulle kunna bära sig, men genom sammanslutning och ömsesidig hjälp kunde bestå. Af kassans 436 lokalafdelningar år 1897 hade också 124 behöft påkalla andra lokalafdelningars stöd för att kunna fullgöra sina utbetalningar.

Det syntes motionären hårdt, att dessa 436 små kassor, blott därför att de vore sammanslutna under en centralstyrelse och hade gemensam ekonomisk förvaltning, för att, när så påfordrades, kunna understödja hvarandra, skulle, till straff för denna sin utsträckta menniskokärlek, drabbas af den stadgade begränsningen.

Det syntes motionären, att sammanslutning af mindre kassor snarare borde uppmuntras än motarbetas. Genom en sådan sammanslutning kunde det åstadkommas, att sjukkasseverksamheten, som af alla erkändes vara både god och sund, skulle kunna tränga äfven till mindre folkrika trakter, der icke ens 25 personer, det minsta antal, som enligt sjukkasselagens § 1 vore berättigadt bilda en för registrering afsedd sjukkassa, kunde hopbringas. Den omnämnda nykterhetsvännernas allmänna sjuk- och begravningskassa medgäfv, som nyss anförts, blott 5 personer bilda en afdelning. Till följd häraf hade den också ett stort antal sådana med mindre medlemsantal än 25, dessa till finnandes ute på den glest befolkade landsbygden. Fristående skulle de flesta af dessa vara fullständigt värdelösa, men förbundna med hvarandra till ömsesidig hjälp kunde de bestå och utföra ett godt verk.

Äfven ur en annan synpunkt vore denna sammanslutning af oskattbart värde, och häri ansåge motionären till stor del framgången vara att finna hos de stora kassorna, byggda på denna princip. Den ökade industriella arbetsmarknaden hade skapat en allt större, rörlig arbetare-

befolkning. För denna vore det ingalunda inbjudande att ingå i de mindre platskassorna. Ty så snart flyttning af en eller annan anledning måste företagas, ginge medlemskapet i regel förloradt. Om på den nya platsen finnes sjukkassa och inträde i den söktes, måste nya inträdesavgifter betalas, nytt läkarebetyg anskaffas, hvartill komme den omständigheten, att kassorna i allmänhet stadgade en viss tids medlemskap, innan vid sjukdomsfall understöd beviljades.

Genom att deremot ingå i kassor, som vore med hvarandra sammanslutna, öfverflyttades medlemskapet till kassan på den nya platsen, och den öfverflyttade inträdde der i samma rättigheter, som han haft i den han lemnat. Skulle å den nya platsen ingen sådan sjukkasseafdelning finnas, vore det betydligt lättare för en ditflyttad person att med sig associera endast fyra personer och bilda en sådan af en redan befintlig, starkt utvecklad sjukkassa än att söka få tillsammans ytterligare 24 personer för att med dem stifta en fristående sjukkassa.

Det vore hårdt, att de kassor, som i dessa betydelsefulla afseenden förbättrat sjukkasseväsendet i landet och beredde sina medlemmar nya afsevärda förmåner utan högre avgifter, icke blott icke skulle anses förtjena proportionsvis samma uppmuntran som sjukkassor enligt den äldre typen (sjelfständiga platskassor), utan äfven rent af drabbas af beskattning för sin tillvaro i form af utgifter för den vidlyftiga korrespondens, som helt naturligt blefve en följd af kassornas sammanslutning. Sålunda hade enligt revisionsberättelsen portoutgifterna för nykterhetsvännernas allmänna sjuk- och begravningskassa för 1897 uppgått till 2,209 kronor 41 öre, eller 709 kronor 41 öre mera än det enligt nu gällande bestämmelser kassan tillkommande förvaltningsbidrag.

Af nu angifna och öfriga af motionären anförda skäl har han ansett framgå, att den stadgade begränsningen af förvaltningsbidragens storlek borde såsom olämplig bortfalla.

Riksdagen har vid öfvervägande af det förslag till förändring i de angående förvaltningsbidrag till sjukkassor nu gällande vilkor, som i motionen blifvit framställt, fäst sin uppmärksamhet dervid, att en sådan förändring, åtminstone så vidt af motionen framgår, under nuvarande förhållanden synes kunna komma endast nykterhetsvännernas allmänna sjuk- och begravningskassa till godo. Men då en sådan sammanslutning af på skilda orter verksamma sjukkasseföreningar som den, för hvilken i motionen redogjorts, icke synes böra genom lagstiftningen motverkas, har Riksdagen ansett önskvärdt, att någon förändring i nu gällande bestämmelser vidtages i den rigtning, motionären åsyftat, helst som

en sådan förändring äfven torde vara egnad att främja andra sjuk-kassors tillväxt i medlemsantal. Det högsta nu medgifna statsbidraget, 1,500 kronor, utbetalas till de föreningar, hvilkas medlemsantal uppgår till eller öfverstiger 2,600. Om för det antal, hvarmed sjukkassornas medlemmar öferskjuta 2,600, bidraget bestämmes till 25 öre för hvarje medlem, samt bestämmelsen om visst maximibidrag i sammanhang dermed får bortfalla, skall derigenom en afsevärd fördel beredas de större sjukkassorna; och någon betungande tillökning i statsutgifterna synes icke kunna deraf föranledas. Bidraget till nykterhetsvännernas allmänna sjuk- och begravningskassa skulle exempelvis enligt detta förslag komma att uppgå till något öfver 4,400 kronor. Det torde i detta sammanhang äfven böra anmärkas, att 1897 års statsutskott beräknat statsverkets bidrag till sjukkassorna för år 1898, under förutsättning af nu gällande bestämmelser angående bidragens beräkning, till omkring 223,000 kronor, men att dessa utgifter, enligt hvad statsrådsprotokollet i förevarande ärende synes gifva vid handen, för sistnämnda år endast lära uppgått till något öfver 165,000 kronor.

Med ofvan oförmälda, af motionen föranledda förändringar i afseende å de för förvaltningsbidragen gällande vilkor har Riksdagen ansett sig böra bifalla Eders Kongl. Maj:ts i ärendet gjorda framställning; och har Riksdagen i särskild skrifvelse anmält sitt beslut öfver Eders Kongl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning, att till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjuk-kassors bildande måtte afsättas en summa af 250,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att Riksdagen, i anledning af Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning samt den i ämnet väckta motion, medgifvit, att Eders Kongl. Maj:t må ega för år 1900 i mån af behof använda de till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande afsatta belopp,

dels till förvaltningsbidrag åt sjukkassor under vilkor:

1:o) att sjukkassan skall vara hos vederbörande myndighet registrerad i enlighet med lagen om sjukkassor;

2:o) att sjukkassan skall under föregående år haft egna inkomster uppgående till minst lika mycket som det begärda förvaltningsbidragets belopp; samt

3:o) att förvaltningsbidraget skall för år utgå i förhållande till det antal afgiftspligtiga medlemmar, sjukkassan under näst föregående år städse haft,

med 1 krona 50 öre för hvarje medlem till och med 100,

med 1 krona för hvarje medlem derutöfver till och med 300,

med 50 öre för hvarje medlem derutöfver till och med 2,600, samt med 25 öre för hvarje medlem derutöfver, och dels till utarbetande och offentliggörande genom försäkringsinspektörens försorg af årsredogörelse för sjukkasseväsendet i riket.

Extra anslag.

För tillfälliga behof, hänförliga till sjette hufvudtiteln, hafva följande anslag beviljats.

Civildepartementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli.

16:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, för handhafvande af *kontroll å försäkringsanstalterna* för år 1900, i likhet med hvad allt ifrån år 1887 egt rum, på extra stat anvisat till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ett belopp af 4,500 kronor.

Kommerskollegium.

17:o) I anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, till *utarbetande af näringsstatistik*, i likhet med hvad för åren 1897, 1898 och 1899 egt rum, för år 1900 anvisat på extra stat ett anslag af 6,200 kronor.

18:o) Sedan 1898 års Riksdag beslutit att för *arbetsstatistiska undersökningar* bevilja på extra stat ett anslag af 20,000 kronor samt deraf anvisa för år 1899 ett belopp af 10,000 kronor, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1900 anvisa återstående beloppet 10,000 kronor.

Med anledning häraf har Riksdagen af det för arbetsstatistiska undersökningar beviljade anslag å 20,000 kronor på extra stat för år 1900 anvisat återstående beloppet 10,000 kronor.

Öfverståthållarembetet.

19:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen äfven för år 1900, till utgifvande under samma år af »*Polisunderrättelser*», på extra stat anvisat 15,000 kronor.

Landsstaterna i länen.

20:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte på extra stat för år 1900 bevilja 95,000 kronor till aflöning m. m. åt *särskild polisstyrka på landet*.

I anslutning till denna Eders Kongl. Maj:ts framställning har Riksdagen på extra stat för år 1900 ställt till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ett anslag af 95,000 kronor att användas till aflöning och underhåll af särskild polisstyrka på landet, der sådan kan af förhållandena påkallas, äfvensom till belöningar för gröfre brotts upptäckande samt förbrytares efterspanande eller gripande.

21:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom framställda förslag har Riksdagen, till ersättning för *juridiskt biträde åt de svenske lapparne i Norge* samt till *lappfogdar och lappförmän*, på extra stat för år 1900 anvisat 13,000 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstaten.

22:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen vidare, i likhet med hvad för år 1899 egt rum, på extra stat för år 1900 anvisat ett anslag af 10,000 kronor till *undersökningar af mindre hamnar och farleder* äfvensom till *upprättande af planer till anläggning eller ombyggnad af broar*, då dylika arbeten icke äro förenade med vägföretag.

Vägunderhållet på landet.

23:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställ-

ning har Riksdagen på extra stat för år 1900 anvisat, för *bestridande af statsverkets andel i kostnaden för vägdelningar*, såsom förslagsanslag 50,000 kronor.

Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanärningar.

24:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har vidare Riksdagen, för *uppehållande af undervisningen vid mejeri-institutet vid Alnarp*, för år 1900 anvisat på extra stat ett anslag af 8,000 kronor.

Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanärningar.

25:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen såsom bidrag till *bestridande af kostnaderna för allmänna landbruksmöten* på extra stat för år 1900 anvisat 7,500 kronor.

26:o) Vidare och på grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen till *prisbelöningar vid allmänna landbruksmöten* för husdjur, redskap och maskiner samt ladugårdsprodukter, sädeslag och andra jordbruksalster å extra stat för år 1900 anvisat 12,500 kronor.

27:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att under sjetta hufvudtiteln måtte å extra stat för år 1900 beviljas, såsom bidrag till underhåll af åtta *kemiska stationer för jordbrukets och näringarnas behof* 32,000 kronor.

Till det i ärendet förda statsrådsprotokoll har departementschefen erinrat, att, sedan 1876 års Riksdag på extra stat för år 1877 beviljat medel för att användas såsom bidrag till underhåll af kemiska stationer för jordbrukets och näringarnes behof, anslag årligen för enahanda ändamål stälts till Eders Kongl. Maj:ts förfogande. Anslaget hade ursprungligen afsett att lemna understöd till fyra anstalter, men hade sedermera höjts dels för att bereda understöd åt flere anstalter och dels för att höja beloppet af dessa understöd. Sålunda hade 1888 års Riksdag, på framställning af Eders Kongl. Maj:t, såsom bidrag till underhåll af sju kemiska stationer för jordbrukets och näringarnes

behof — inom de orter, der landsting eller hushållningssällskap, hvart för sig eller i förening, förbunde sig att upprätta laboratorium och bekosta lokal för detta jemte bostad eller hyresmedel för kemist och assistent samt bekosta aflöningen till dessa och laboratorietjenaren äfvensom årliga utgifterna för laboratoriets underhåll samt till inköp af böcker och inventarier för stationens behof — på extra stat för år 1889 beviljat ett anslag af 4,000 kronor för hvarje station, eller tillhoppa 28,000 kronor. Med detta belopp och i enlighet med dessa bestämmelser hade sedermera anslaget årligen utgått. De sju anstalter, som kommit i åtnjutande af bidrag, vore de kemiska stationerna i Jönköping, Kalmar, Halmstad, Skara, Örebro, Vesterås och Hernösand.

Nu hade, enligt hvad departementschefen vidare meddelat, Gotlands läns hushållningssällskap inkommit med framställningar till Eders Kongl. Maj:t i fråga om erhållande af statsbidrag till en kemisk station i Visby. Hushållningssällskapet hade nemligen till en början uti en till Kongl. Maj:t stäld, af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Gotlands län med skrifvelse den 28 januari 1898 öfverlemnad och till bifall förordad ansökning anhållit, att Eders Kongl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att för år 1899 anvisa 4,000 kronor såsom bidrag till underhåll af en kemisk station i Visby för jordbrukets och näringarnes behof, för hvilken station hushållningssällskapet, ensamt eller i förening med landstinget, ville förbinda sig att upprätta laboratorium och bekosta lokal för detta jemte bostad eller hyresmedel för kemist och assistent samt bekosta aflöningen till dessa och laboratorietjenaren äfvensom årliga utgifterna för laboratoriets underhåll samt till inköp af böcker och inventarier för stationens behof.

Departementschefen, som ansett, att tillräckligt anslag borde från och med nästkommande år utgå till understödjande af såväl ifrågavarande anstalt i Visby som äfven öfriga omförmälda sju kemiska stationer, har på grund häraf, sedan vederbörande myndigheter blifvit i ämnet hörda, hemställt, att Eders Kongl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att på extra stat för år 1900 anvisa såsom bidrag till underhåll af åtta kemiska stationer för jordbruket och näringarnes behof — inom de orter, der landsting eller hushållningssällskap, hvart för sig eller i förening, förbundit sig att upprätta laboratorium och bekosta lokal för detta jemte bostad eller hyresmedel för kemist och assistent samt bekosta aflöningen till dessa och laboratorietjenaren äfvensom årliga utgifterna för laboratoriets underhåll samt till inköp af böcker och inventarier för stationens behof — 4,000 kronor för hvarje station eller tillhoppa 32,000 kronor.

Riksdagen, som på grund af hvad i ärendet blifvit anfördt finner inrättandet af en särskild agrikultur-kemisk station för Gotland vara af behovet påkalladt, anser likväl, med hänsyn till det för denna station afsedda områdets jemförelsevis ringa utsträckning och folkmängd, att göromålen derstädes icke kunna blifva af den omfattning, att för deras utförande två kemister skulle erfordras, utan håller Riksdagen före, att jordbrukets och näringarnes på Gotland behof af kemiska undersökningar skulle kunna tillgodoses af en kemist utan biträde af assistent. Med ledning af upplysningar, som Riksdagen inhemtat angående utgifterna för de förut med statsmedel understödda agrikultur-kemiska stationerna inom riket, har Riksdagen beräknat, att, derest assistent icke blefve vid denna station anställd och således utgifterna för dennes bostad och aflöning inbesparades, statsbidraget till agrikultur-kemiska stationen i Visby skäligen skulle kunna bestämmas till 3,000 kronor. Vid sådant förhållande bör naturligen Gotlands läns landsting eller hushållningssällskap befrias från förpligtelserna beträffande assistents anställande.

Emot propositionen, såvidt densamma afser förut med statsmedel understödda agrikultur-kemiska stationer, har Riksdagen icke haft något att erinra.

Riksdagen har alltså på extra stat för år 1900 anvisat såsom bidrag till underhåll af åtta kemiska stationer för jordbrukets och näringarnes behof ett belopp af 31,000 kronor, deraf 3,000 kronor för stationen i Visby, under vilkor, att Gotlands läns landsting eller hushållningssällskap, hvar för sig eller i förening, förbundit sig att upprätta laboratorium och bekosta lokal för detta jemte bostad eller hyresmedel för en kemist samt aflöningen till denne och laboratorietjenaren äfvensom årliga utgifterna för laboratoriets underhåll samt till inköp af böcker och inventarier för stationens behof, samt 4,000 kronor för en hvar af sju stationer, eller tillhoppa 28,000 kronor, inom öfriga orter, der landsting eller hushållningssällskap hvar för sig eller i förening iklädt sig enahanda förpligtelser som de med afseende å stationen i Visby angifna och dessutom förbundit sig att bekosta bostad eller hyresmedel till en assistent äfvensom aflöning till denne.

28:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att såsom bidrag till underhåll af en för öfre Norrland afsedd *kemisk-växtbiologiskt anstalt* inom Norrbottens län på extra stat för 1900 anvisa ett anslag af 6,250 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kongl.
Bih. till Riksd. Prot. 1899. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 10 Häft.

Maj:ts förevarande framställning, har alltså såsom bidrag till underhåll af en för öfre Norrland afsedd kemisk-växtbiologisk anstalt inom Norrbottens län — under vilkor, att från länets landsting och hushållningssällskap eller eljest bidrag lemnas till anstaltens underhåll med sammanlagdt minst 3,750 kronor — på extra stat för år 1900 anvisat ett anslag af 6,250 kronor.

29:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad allt sedan år 1887 egt rum, på extra stat för år 1900 till Eders Kongl. Maj:ts förfogande anvisat ett anslag af 10,000 kronor, för att med högst 1,000 kronor för hvarje anstalt användas till understöd åt sådana *frökontrollanstalter*, som af landsting eller hushållningssällskap, hvar för sig eller i förening, understödjas med minst samma belopp som statsbidraget, och hvilka anstalter vilja underkasta sig de vilkor och föreskrifter i afseende på analysmetoder och öfriga förhållanden, som af Eders Kongl. Maj:t fastställas.

30:o) Vidare har Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, jemväl för år 1900, till utbildande af en *elev i boskapsskötsel och mejerihushållning*, på extra stat anvisat ett belopp af 1,000 kronor.

31:o) I anslutning till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, har Riksdagen till understöd åt *svenska mosskulturforeningen* på extra stat för år 1900 anvisat ett anslag af 15,000 kronor.

32:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, för fortsättande under år 1900 af de *geologiska undersökningarna* och utgifvande af derpå grundade kartor, afhandlingar och uppsatser, bevilja ett extra anslag för samma år till belopp af 95,500 kronor.

Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts till 1895 års Riksdag gjorda framställning i förevarande ämne har Riksdagen i skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t den 14 maj samma år anfört, bland annat, att de jordarts-kartor med terrängbeteckning, som blifvit såsom prof utgifna med användande af topografiska kartor såsom underlag, efter Riksdagens förmenande gifve anledning till anmärkningar, i det att genom terrängbeteckningens medtagande en otydlighet, som upphäfde de fördelar, man med detta förfaringssätt åsyftat att vinna, lätt uppstode.

Sedan numera ett kartblad med beteckning »Ulricehamn», hvarå proftryck vid nämnda riksdag företetts, från trycket utgifvits, har Riks-

dagen tagit del af detta kartblad, men dervid funnit detsamma i det af 1895 års Riksdag anmärkta afseendet icke förete någon väsentlig olikhet med det då företedda proftrycket.

Då i allt fall den ifrågavarande kartan icke synes vara af beskaffenhet att kunna medföra det gagn för jordbruket, som enligt Riksdagens uppfattning varit med det påbörjade kartverket afsedt, finner sig Riksdagen föranlåten uttala den mening, att, derest publicerandet af geologiska kartor af nu ifrågavarande typ icke kan anses vara i vetenskapens intresse påkalladt, hvilket Riksdagen icke tilltror sig kunna bedöma, det torde kunna ifrågasättas, huruvida utgifvandet från trycket af berörda kartverk bör fortsättas.

Riksdagen, som emellertid icke ansett sig böra underlåta att bevilja det äskade anslaget, har alltså, för fortsättande under år 1900 af de geologiska undersökningarna och utgifvande af derpå grundade kartor, afhandlingar och uppsatser, beviljat ett extra anslag för samma år till belopp af 95,500 kronor.

Befrämjande i allmänhet af slöjderna.

33:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte på extra stat för år 1900 bevilja 3,000 kronor till anställande af *en andre instruktör i husslöjd* och *personligt ålderstillägg till andre instruktören Jonas Wallander*.

Riksdagen som ansett, att, på sätt i Eders Kongl. Maj:ts förvarande proposition föreslagits, ett andra ålderstillägg bör beviljas andre instruktören Wallander, har icke heller i öfrigt haft något att emot framställningen erinra, och har alltså på extra stat för år 1900 anvisat *dels* till anställande af en andre instruktör i husslöjd 2,000 kronor; och *dels* såsom personligt ålderstillägg till andre instruktören Jonas Wallander, derest han fortfarande i denna egenskap med godt vitsord tjenstgör, 1,000 kronor.

34:o) Vidare har Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, på extra stat jemväl för år 1900 beviljat *dels*, såsom bidrag till upprätthållande af *väfskolan i Borås* — med vilkor att från Elfsborgs läns landsting eller eljest tillskjutes ett belopp, motsvarande minst hälften af statsanslaget — 3,800 kronor och *dels*, såsom bidrag till *aftönande af en andre lärare* vid samma skola, 1,000 kronor, under vilkor att enahanda belopp varder för ändamålet från nämnda läns landsting eller eljest tillskjutet.

Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart.

35:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för år

1900 på extra stat anvisa ett anslag af 20,000 kronor att af Eders Kongl. Maj:t användas till understöd åt *Göteborgs handelsinstitut och grosshandelssocietetens i Stockholm handelsskola, Frans Schartaus praktiska handelsinstitut.*

Riksdagen har för år 1900 på extra stat anvisat ett anslag af 20,000 kronor att af Eders Kongl. Maj:t användas till understöd åt Göteborgs handelsinstitut och grosshandelssocietetens i Stockholm handelsskola, Frans Schartaus praktiska handelsinstitut, under förutsättning, hvad Göteborgs handelsinstitut beträffar, att Göteborgs stadsfullmäktige och, hvad Frans Schartaus praktiska handelsinstitut angår, att grosshandelssocieteten i Stockholm fortfarande till instituten lemna årligt understöd till minst samma belopp som hitills samt på de vilkor i öfrigt, som Eders Kongl. Maj:t kan finna skäligt bestämma.

36:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen på extra stat för år 1900 anvisat dels ett anslag af 15,000 kronor att af Eders Kongl. Maj:t användas till befrämjande af *afsättning i främmande länder af alster af svensk industri och svenska näringar* och dels ett anslag af 20,000 kronor till *handelsstipendier.*

Befrämjande i allmänhet af bergsbruket.

37:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, under vilkor att *bergsskolorna i Filipstad och Falun* med dertill hörande skolor för bergsarbetare komma att jemväl under år 1900 fortsätta sin verksamhet i enahanda omfång och utsträckning som hitills och underkasta sig den inspektion, Eders Kongl. Maj:t finner skäligt bestämma, i likhet med hvad förut under en följd af år egt rum, på extra stat för år 1900 anvisat ett belopp af 14,000 kronor att till bruksocietetens fullmäktige i jernkontoret utbetalas.

Fiskerinäringens understöd.

38:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att å extra stat för år 1900 anvisa ett anslag af 5,000 kronor att enligt de närmare bestämmelser, Eders Kongl. Maj:t kunde finna godt meddela, användas såsom bidrag till *belöningar för dödande af sjelar.*

I anledning häraf har Riksdagen å extra stat för år 1900 anvisat ett anslag af 5,000 kronor att, enligt de närmare bestämmelser Eders Kongl. Maj:t kan finna godt meddela, användas såsom bidrag till belöningar för dödande af sjelar, under vilkor att statsbidraget icke

må utgå med högre belopp, än som motsvarar hvad vederbörande hushållningssällskap eller landsting, hvar för sig eller i förening, utbetalat såsom belöningar för inom området dödade själar, och ej i någon händelse med mer än tre kronor för hvarje dödad själ.

39:o) I två särskilda sins emellan lika lydande inom Riksdagen väckta motioner har föreslagits, att Riksdagen måtte besluta att höja beloppet af fonden för *fiskerinäringens befrämjande* med 200,000 kronor, samt att blifvande lån från denna fond måtte medgifvas under samma villkor, som enligt kongl. kungörelserna af den 3 juni 1892 och den 19 maj 1893 för närvarande vore gällande, med det undantag, att för lån af större belopp än 5,000 kronor en amorteringstid af högst 15 år från lånets lyftande måtte af Kongl. Maj:t efter pröfning af hvarje särskildt fall kunna medgifvas.

Härjemte har i en annan motion hemstälts, att Riksdagen måtte, till ökande af samma fond, bevilja ett anslag till belopp, som borde af statsutskottet föreslås efter sig vid statsregleringen teende omständigheter, dock icke understigande 100,000 kronor.

I de båda förstnämnda motionerna har till en början erinrats, hurusom på grund af Eders Kongl. Maj:ts proposition till 1891 års Riksdag ett anslag af 100,000 kronor beviljats till en fond för fiskerinäringens främjande medelst utlemnande af lån för anskaffande af fiskebåtar och redskap samt för anläggande af smärre inrättningar för tillgodogörande och förädling af fiskets produkter.

I öfverensstämmelse med de allmänna grunder, Riksdagen i sin skrifvelse den 13 maj samma år, n:o 36, uttalat rörande förmedlingen och tillgodonjutandet af dessa lån, hade — enligt hvad motionärerna yttra — Eders Kongl. Maj:t genom kungörelse den 3 juni 1892 utfärdat nedanstående bestämmelser:

»1:o) Hushållningssällskap eller landsting, som önskar från ifrågasvarande fond erhålla lån för att deraf utlemna låneunderstöd för ofvan omförmälda ändamål, må derom för Göteborgs och Bohus län samt Hallands län till Kongl. Maj:ts befallningshafvande i samma län samt för rikets öfriga län till landtbruksstyrelsen före mars eller oktober månads slut ingifva till Kongl. Maj:t stäld ansökning, innehållande jemväl uppgift å de ändamål, för hvilka låneunderstöd blifvit hos hushållningssällskapet eller landstinget sökta, och beloppen af de särskilda låneunderstöden, hvarest Kongl. Maj:ts bemälda befallningshafvande och landtbruksstyrelsen hafva att inom en månad efter ansökningstidens utgång till Kongl. Maj:t för nådig pröfning insända ansökningshandlingarna jemte eget underdånigt utlåtande.

2:o) Fonden förvaltas af statskontoret, som eger att till vederbörande hushållningssällskap eller landsting utbetala beviljadt lån emot hushållningssällskapets eller landstingets förskrifning derå.

3:o) För lån från fonden erlägges tre procent årlig ränta, dock med skyldighet för hushållningssällskap eller landsting att, derest förfallet kapitalbelopp icke inom föreskrifven tid inbetalas, derå erlägga sex procent årlig ränta, till dess inbetalning sker.

4:o) Från fonden beviljadt lån skall återbetalas sålunda, att vid slutet af hvarje af de åtta år, som följa näst efter det, hvarunder lånet blifvit lyftadt, inbetalas en åttendedel deraf tillika med upplupen men obetald ränta; förbehållande Kongl. Maj:t sig att, derest stadgad kapital- eller räntebetalning icke i rätt tid fullgöres, tidigare återfordra det oguldna lånebeloppet med ränta.»

Dessa stadganden hade med undantag af en mindre förändring i afseende å amorteringstidens längd (se kongl. kungörelsen den 19 maj 1893) allt sedan dess varit gällande för lån från denna fond.

De lånebelopp, som till och med 1897 års utgång blifvit från fonden utlemnade, voro, enligt hvad motionärerna uppgifvit, följande:

Kongl. bref.			L å n t a g a r n .	Lånebelopp.	Årlig ränta.
1892	Dec.	2	Göteborgs och Bohus läns hushållningssällskap	5,000	— 3%
1893	April	21	Blekinge läns d:o	10,000	— »
»	»	»	Malmöhus läns d:o	3,800	— »
»	»	»	Göteborgs och Bohus läns d:o	10,000	— »
»	»	»	Gotlands läns d:o	10,000	— »
»	»	»	Kristianstads läns d:o	1,700*	— »
»	Nov.	24	Kalmar läns norra d:o	3,300	— »
»	Dec.	15	Hallands läns d:o	7,400	— »
1894	Sept.	21	D:o d:o d:o	3,400	— »
1895	Maj	17	Göteborgs och Bohus läns landsting	24,800	— »
»	Dec.	20	Hallands läns hushållningssällskap	4,400	— »
»	Nov.	6	D:o d:o d:o	4,800	— »
1897	Juni	4	Kristianstads läns d:o	800	— »
»	»	»	Göteborgs och Bohus läns landsting	20,000	— »
»	»	»	Malmöhus läns hushållningssällskap	5,000	— »
			Beviljadt men ej lyftadt lån		
1893	Nov.	24	Malmöhus läns hushållningssällskap	1,000**	— »

* Beviljade 3,800 kronor.

** Med förbehåll att lånet lyftes före 1/4 1894.

Vidare hafva de nu ifrågavarande motionärerna till stöd för sina framställningar anført:

Med hänsyn till förenämnda siffror och då man besinnade, att hvart och ett af dessa lånebelopp, som genom vederbörande landstings eller hushållningssällskaps försorg blifvit förmedlade, i sin tur fördelats i många smärre poster — i Halland vore utanordnade icke mindre än 18 stycken särskilda lån — funne man, att inrättandet af denna lånefond medfört stor nytta för skärgårdsbefolkningen. Men på samma gång kunde ej frånses, att fondens tillgångar vore allt för begränsade för att ändamålet med densamma skulle ens närmelsevis kunna ernås, och många vore de låneansökningar, hvilka af brist på medel ej kunnat tillgodoses. Så till exempel hade till Göteborgs och Bohus läns landsting år 1897 inkommit ansökningar om lån till öfver dubbla det belopp, landstinget haft att förmedla.

Eders Kongl. Maj:ts proposition till 1891 års Riksdag hade också tydligen angifvit, att den då föreslagna summan 100,000 kronor endast vore tillräcklig för »den närmaste tidens lånebehof», och departementschefen hade i det vid samma proposition fogade statsrådsprotokoll uttalat, att »visar det sig framdeles, att lånebehofvet icke kan med detta belopp tillfredsställas, kan ju då tagas i öfvervägande, huruvida ytterligare medel böra till fonden anvisas».

Ett sådant behof af ökning ansåge motionärerna föreligga icke endast på grund af det stora antalet lånesökande, utan äfven i följd af att ett tidsenligt bedrifvande af hafs fisket fordrade större båtar och dyrbarare fångstredskap än hvad skärgårdsbefolkningen i allmänhet, äfven under förutsättning om utfående af nu utgående smärre lånebidrag, kunde förskaffa sig.

Hvad särskildt fisket vid Sveriges vestkust beträffade, så kunde, enligt motionärernas förmenande, svårligen förnekas, att fisktillgången invid våra kuster under de senare åren förminskats, äfven om det ekonomiska utbytet i följd af högre saluvärden å fångsten icke visat sig allt för ofördelaktigt. Det för Bohuslän betydande fiske medelst garn och backor, hvilket idkades längre ut eller utanför den territoriala sjögränsen, försvårades i hög grad genom utländska trawlare, hvilkas fångstsätt dels verkade förödande på allt fiske och dels förstörde utlagda redskap.

Det för ett antal år sedan så gifvande sillfisket inomskärs, för hvars bedrifvande stora kapital blifvit af skärgårdsbefolkningen nedlagda, visade sig numera vara i starkt nedgående. Under sådana förhållanden och för att den bohusländska fiskarebefolkningen ej måtte

råka i samma ekonomiska betryck, som varit fallet vid upphörandet af förra sillfiskeperioden, ansåge motionärerna förtänksamheten fordra, att åt denna befolkning i tid bereddes tillfälle att mera allmänt förskaffa sig fartyg och fångstredskap, som lämpade sig så väl för storsjöfiske och makrillfiske i Nordsjön som för sillfiske i öppen sjö, i likhet med det fiske, som idkades af exempelvis skottar, holländare och tyskar.

Då maximibeloppet af hvarje från fiskerifonden utgående lån i Halland och Bohuslän vore fastslaget till 2,000 kronor, insåges tydligen, huru ringa hjälp med dessa lån man beredde det verkliga hafsfisket. Äfven med fastslående af att lån blott borde beviljas intill $\frac{3}{4}$ af det utrustade fartygets värde, vore det dock, enligt motionärernas åsigt, erforderligt, att fondens tillgångar medgäfvade utanordnande af lån å högst 10,000 kronor. För staten såsom långgivare betydde, enligt motionärernas mening, lånebeloppens storlek föga, då statens säkerhet vore genom låneförmedlaren — landsting eller hushållningssällskap — betryggad, och hvad dessa senare beträffade, så kunde de förutom den borgensförbindelse, som för närvarande för lånens utbekommande inom flera län vore bestämd, genom föreskrifter om assurans å fartygen ytterligare trygga sin säkerhet.

Motionärerna ansåge, att den enligt nuvarande bestämmelser stadgade amorteringstiden af högst 8 år — hvilken egde sitt fulla berättigande för nu utgående smärre lånebelopp samt för redskap, hvilka ganska hastigt blefve förslitna — borde för undvikande af allt för betungande annuiteter å de större lånen samt med hänsyn till ett fartygs brukbarhet under en längre tid lämpligen kunna höjas efter pröfning i hvarje särskildt fall, dock icke öfver 15 år.

I den tredje af de omförmälda motionerna har särskildt framhållits, att ifrågavarande fond borde i öfverensstämmelse med fondens uppgift och de för densamma gällande bestämmelser fortfarande, såsom hittills varit fallit, uteslutande komma den egentliga fiskerinäringen till godo och ej användas till främjande af fisket i storkapitalets tjänst, hvilket senare slags fiske vore af så fullständigt annan art än det egentliga, af fiskematerielen sjelfve egande fiskare bedrifna fisket, att det samma ej rimligen borde kunna utgöra föremål för landstingens eller hushållningssällskapens verksamhet; ty det lede enligt motionärens förmenande intet tvifvel, att ju icke ett sådant främjande icke blott kräfde stora anslags och särskilda förmånens beviljande utan äfven blefve förenadt med så betydande förluster för långgivaren, att dessa icke kunde utan olägenhet bäras af landsting eller hushållningssällskap.

Riksdagen finner, i likhet med hvad i de två först omnämnda motionerna framhållits, önskvärdt att, för beredande af möjlighet för sjelfegande fiskare att anskaffa för storsjöfiske tjenliga båtar och fiskeredskap, lån till större belopp än som hittills förekommit, dock ej öfverstigande 10,000 kronor, måtte kunna dem beviljas; och har Riksdagen ansett, att för förverkligandet af detta önskemål en ökning af fonden vore af behovet påkallad. I sammanhang härmed har Riksdagen funnit någon lindring i lånevilkoren böra medgifvas. I sådant afseende hafva nu ifrågavarande motionärer föreslagit, att återbetalningstiden för lån öfver 5,000 kronor måtte kunna utsträckas till 15 år. Riksdagen, som icke ansett lämpligt, att i de vilkor, som af Riksdagen uppställas, skilnad göres mellan större och mindre lån, har emellertid funnit sig endast så till vida kunna tillmötesgå motionärernas i denna del gjorda förslag, att Riksdagen ansett sig böra medgifva en utsträckning af afbetalningstiden intill samma gräns som den i lagen för sparbanker beträffande lån till enskilda personer föreskrifna eller tio år. Men deremot har Riksdagen trott sig böra medgifva en annan lindring, som helt visst skall komma att främja det med fonden afsedda ändamålet, nemligen den, att, på sätt i Norge eger rum i liknande fall, ett års räntefrihet från statens sida beviljats vederbörande landsting och hushållningssällskap, för att dessa må låta enahanda förmån komma de låntagande fiskarena till godo.

På grund af Riksdagen tillhandakomna upplysningar finner sig Riksdagen äfven böra uttala det önskemål, att förenkling i sjelfva sättet för låneansökningarnes behandling och lånens utbekommande måtte åstadkommas, i syfte att lånen måtte kunna med mindre tidsutdrägt än nu är fallet till vederbörande utbetalas.

Hvad beträffar storleken af den förhöjning af fonden, som i sammanhang härmed borde vidtagas, har Riksdagen funnit densamma, intill dess erfarenhet vunnits om verkningarna af de nu ifrågasatta förändringarna i fondens handhavande, icke böra uppgå till det af de båda senast omnämnda motionärerna föreslagna beloppet, utan har densamma ansetts kunna begränsas till 100,000 kronor eller det belopp, som i den tredje motionen betecknats såsom det minsta, som borde ifrågakomma.

Riksdagen har alltså för sin del beslutit de ändringar i gällande vilkor för låns erhållande ur fonden för fiskerinäringens befrämjande, att tiden för lånens amortering blifvit bestämd till högst 10 år, och att räntefrihet medgifvits för första året, under hvilket lånet innehafves; hvarjemte Riksdagen för höjande af fonden för fiskerinäringens befrämjande å extra stat för år 1900 beviljat ett anslag af 100,000 kronor.

Anordnande af fabriksinspektion.

40:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, till anordnande af *fabriksinspektion*, på extra stat för år 1900 anvisa ett belopp af 33,000 kronor.

Riksdagen har, för anordnande af fabriksinspektion, på extra stat från och med år 1895 anvisat: till aflöning åt fem inspektörer 25,000 kronor med 5,000 kronor till hvar, för år räknadt, till bestridande af kostnaden för skrifbiträden och likartade utgifter 3,000 kronor samt till Eders Kongl. Maj:ts förfogande för godtgörelse åt tillfälligt förordnade inspektörer 2,000 kronor, eller tillhoppa 30,000 kronor.

I det för närvarande med 3,000 kronor om året till lika fördelning emellan de fem yrkesinspektörerna utgående anslaget till skrifbiträden och likartade utgifter hafva nu, enligt hvad statsrådsprotokollet utvisar, yrkesinspektörerna i rikets samtliga yrkesinspektionsdistrikt ifrågasatt förhöjning.

Riksdagen, som icke haft något att erinra emot de skäl, som i statsrådsprotokollet blifvit anförda för förhöjningen i sistnämnda anslag med 3,000 kronor, har, för anordnande af fabriksinspektion, på extra stat för år 1900 anvisat till aflöning åt fem inspektörer 25,000 kronor med 5,000 kronor till hvar, för år räknadt, till bestridande af kostnaden för skrifbiträden och likartade utgifter 6,000 kronor samt till Eders Kongl. Maj:ts förfogande för godtgörelse åt tillfälligt förordnade inspektörer 2,000 kronor, eller tillhoppa 33,000 kronor.

Förekommande och hämmande af tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen.

41:o) Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen på extra stat för år 1900 till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ställt ett anslag af 50,000 kronor, att användas till *förekommande och hämmande af tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen*.

Ersättning för af statskontoret gjorda förskott.

42:o) Af det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet inhemtas, att, enligt hvad statskontoret anmält, nämnda embetsverk

förskjutit följande belopp, hvilka borde anmälas till ersättande af Riksdagen under sjetta hufvudtiteln, nemligen:

ersättning till Blekinge läns ränteri för derifrån till förre läns-
mannen H. Bolling, såsom innehafvare af bostället n:o 1 Möllekulla,
förskjuten räntegodtgörelse för tiden från den 14 mars 1896 till och
med den 13 mars 1897 för från bostället exproprierad
jord kr. 45: 28

ersättning till Skaraborgs läns ränteri för derifrån
till länsmannen A. Ryman, såsom innehafvare af bostället
Vara Stommen, förskjuten räntegodtgörelse å till stats-
verket influten mellangift för från bostället utbytt jord ,, 319: 64

godtgörelse för afkomst af boställen, som, enligt
kongl. brefvet den 31 maj 1878, innehafvare af länsmans-
tjänster, hvarmed boställen varit förenade, egt undfå i
anledning deraf, att företrädarne åtnjutit fardagsår ,, 3,100: 76

afföningsfyllnad enligt kongl. brefvet den 27 april
1883 till en tjänstförrättande länsman för tiden mellan
afgående länsmannens afsked och tjänstårets slut ,, 73: 61

till kommerskollegium, enligt kongl. brefvet den
17 juni 1893, utanordnade medel för godtgörande af
vissa utgifter och kostnader för svenskt sjöfolk m. m.,
12,300 kronor, samt enligt kongl. brefvet den 22 januari
1897, angående ordningen och sättet för gäldande af
vissa utgifter, som föranledas af stadgandena i §§ 319
och 321 sjölagen, utanordnade medel, 505 kronor 40 öre,
eller tillsammans ,, 12,805: 40

tryckningskostnader, enligt kongl. brefven den 22
januari och den 11 februari 1898, för det af komiterade
för utredning i fråga om begränsning af den kommunala
rösträtten på landet afgifna betänkande, 612 kronor 50
öre, samt, på grund af kongl. brefvet den 4 februari
1898 utbetalad ersättning för biträde vid utarbetande af
det till 1898 års Riksdag framlagda lagförslag i berörda
ämne, 150 kronor, eller tillsammans ,, 762: 50

till landshöfdingen P. G. W. Isberg och numera
justitierådet H. G. Westring, enligt kongl. bref den 4
februari 1898, utanordnad ersättning för biträde inom

Transport kr. 17,107: 19

	Transport	kr. 17,107: 19
civildepartementet vid utarbetande af ett lagförslag angående municipalsamhällen	„	600: —
godtgörelse, enligt kongl. brefvet den 15 juli 1898, till Göteborgs och Bohus läns ränteri för utbetalade kostnader för den af Riksdagen i skrifvelse den 11 maj 1896 begärda utredning angående fiskeribefolkningens i länet bostadsförhållanden	„	8,794: 96
kostnader, på grund af kongl. brefven den 5 november 1897 och den 4 mars 1898, för utredning angående försäkring för beredande af pension eller lif- ränta vid varaktig oförmåga till arbete	„	2,163: 96
reskostnads- och traktamentsersättning till ord- föranden och ledamöterna i den af Kongl. Maj:t, på grund af Riksdagens skrifvelse den 9 maj 1893, tillsatta komité för uppgörande af förslag till ny taxa för person- befordringen å statens jernvägar m. m., arfvode åt vikarien för en af ledamöterna i komitén samt till be- stridande af löpande utgifter för komitén	„	12,264: 50
till medicinalstyrelsen, på grund af kongl. brefvet den 9 juli 1896, utanordnade medel till bestridande af kostnader för genomförande af åtgärder till förekom- mande af kolerans införande och utbredande i riket	„	5,000: —
till öfverdirektören och chefen för statistiska central- byrån, på grund af kongl. brefvet den 20 maj 1898, utanordnade medel för utarbetande af en redogörelse för bolags förvärf af jordegendom inom vissa delar af landet	„	1,032: 70
	<hr/>	
	Summa	kr. 46,963: 31

Med iakttagande af grundsatsen om anslags bestämmande till jemnt tal af kronor och för jemnande af hufvudtitelns slutsumma har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att, till betäckande af ofvan omnämnda, af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter anvisa ett anslag af 47,050 kronor.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har af Riksdagen bifallits.

Sveriges deltagande i verdensutställningen i Paris år 1900.

45:o) Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen på extra stat för år 1900 till Eders Kongl. Maj:ts

förfogande stält ett anslag af 375,000 kronor att, utöfver förut anvisadt belopp, användas till bestridande af kostnaderna för *Sveriges deltagande i 1900 års verdensutställning i Paris och till understöd åt teknici och arbetare för att besöka nämnda utställning.*

Återbetalning till viss del af erlagda konsulatafgifter för svenska fartyg.

46:o) Uti en till Riksdagen den 6 mars 1899 aflåten proposition (n:o 66) har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att, i afbidan på omreglering af konsulatafgifterna, på extra stat för år 1900 anvisa ett förslagsanslag å 175,000 kronor för att till svenska fartygsrederier måtte kunna, enligt de närmare bestämmelser, Eders Kongl. Maj:t kunde finna godt meddela, återbetalas fyra femtedelar af hvad under samma år kunde komma att utgifvas såsom konsulatafgifter för rederierna tillhöriga fartyg.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, hvilken, på sätt af det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet inhemtas, är närmast föranledd af nästlidet års Riksdags i ämnet aflåtna skrifvelse, innebär, enligt Riksdagens uppfattning, en under de närvarande förhållandena lämplig utväg att genom lättnader i afseende å konsulatafgifterna bereda den svenska sjöfarten någon lindring, utan att samma förmån må komma jemväl den med densamma täflande utländska sjöfarten till godo. Såväl på grund häraf som med hänsyn till öfriga till stöd för framställningen anförda skäl har Riksdagen funnit sig böra bifalla Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande förslag och har därför, i afbidan på omreglering af konsulatafgifterna, på extra stat för år 1900 anvisat ett förslagsanslag å 175,000 kronor för att till svenska fartygsrederier må kunna, enligt de närmare bestämmelser Eders Kongl. Maj:t kan finna godt meddela, återbetalas fyra femtedelar af hvad under samma år kan komma att utgifvas såsom konsulatafgifter för rederierna tillhöriga fartyg.

Öfver Eders Kongl. Maj:ts i statsverkspropositionen under sjette hufvudtiteln framställda förslag ej mindre om anvisande af medel till *vägars anläggning eller förbättring, till bro- och hamnbyggnader m. m., till frostminskningsföretag, till utförande af nya byggnader och anläggning-*

gar vid statens jernvägstrafik, för utläggning af ytterligare ett jernvägs-spår mellan Lunds och Eslöfs stationer, till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade jernvägar, till fortsättning af statsbanorna mellan Boden och Ytter-Morjärv samt mellan Gellivare och riksgränsen, till ombyggnad och förbättring af Väddö kanal äfvensom för upprensning af inomskärs farled mellan Marstrand och Lysekil samt mellan Hunnebostrand och Fjellbacka, än äfven om användande af vissa medel till fullbordande af den påbörjade reparationsverkstaden vid Boden och till påbörjande af ny lokomotivstallbyggnad derstädes anmäler Riksdagen i särskilda skrivelser sina beslut.

Stockholm den 13 maj 1899.

Med undersätlig vörndnad.

Bil. Litt. A.

Bil.

Ordinarie anslagen under

Civil-

Statsministern, lönefyllnad, <i>förslagsanslag</i> , högst	
Statsråden utan departement, 3 å 12,000 kronor	
Departementschefen	
Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli	
Kommerskollegium	
Bergsstaten.....	
Statistiska centralbyrån:	
Aflöningsmedel för statistiska centralbyrån	
<i>Reservationsanslag:</i>	
Till bibliotekets underhållande	
,, arfvoden åt tillfälliga biträden samt till vikariatsersättningar. Nuvarande belopp ...	
<i>Ökas</i> med	
,, officiella statistiska trycket	
,, en statistisk tidskrift. Nuvarande belopp	
<i>Ökas</i> med	
,, utarbetande af en aflönings- och pensionsstatistik	
Landtmäteristaten	
Rikets allmänna kartverk.....	
Öfverståthållareembetet.....	
Landsstaterna i länen (deraf 120,000 kronor <i>reservationsanslag</i>). Nuvarande belopp	
<i>Ökas</i> med anledning af sju bostälens indragning med	
Väg- och vattenbyggnadsstaten (deraf två särskilda <i>reservationsanslag</i> , ett å 30,000 kronor till 35,000 kronor till vägundersökningar). Nuvarande belopp	

Litt. A.

riksstatens S j e t t e hufvudtitel.

	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.				Summa.	
			Friheter.		Ersättningar.			
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
departementet.								
.....	6,500	—	—	—	—	—	6,500	—
.....	36,000	—	—	—	—	—	36,000	—
.....	17,000	—	—	—	—	—	17,000	—
.....	78,700	—	—	—	—	—	78,700	—
.....	64,600	—	—	—	—	—	64,600	—
.....	33,000	—	—	—	—	—	33,000	—
..... 28,400: —								
..... 1,500: —								
..... 12,200: —								
..... 5,300: —								
..... 17,500: —								
..... 17,300: —								
..... 1,000: —								
..... 400: —								
..... 1,400: —								
..... 1,000: —								
..... 38,700: —								
.....	67,100	—	—	—	—	—	67,100	—
.....	87,200	—	—	—	—	—	87,200	—
.....	178,600	—	—	—	—	—	178,600	—
.....	87,422	—	—	—	—	—	87,422	—
..... 2,699,386: —								
..... 3,055: —								
..... 2,702,441								
..... 2,702,441								
..... expenser för allmänna arbeten och ett å								
..... 140,700: —								
.....								
..... Transport 140,700: —								
.....	3,358,563	—	—	—	—	—	3,358,563	—

Ökas till aflöningar för nya befattningar vid väg- och vattenbyggnadsstyrelsen m. m. med Landtbruksstyrelsen	
Ålderstillägg, förslagsanslag.....	
Gästgifvares friheter	
Bidrag till skjutsentreprenader, förslagsanslag	
Färjor och färjekarlar	
Bidrag till vägunderhållet på landet, förslagsanslag.....	

Jordbruket, handeln

Reservations-

Vägar och kommunikationer	
Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanärningar (deraf ett förslagsanslag å 15,000	
Landtbruksingenjörer och deras biträden	
Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanärningar	
Länsveterinärer. Nuvarande belopp	
Ökas med	
hvarjemte rubriken ändras till: länsveterinärer och veterinärstipendiater.	
Befrämjande i allmänhet af slöjderna.....	
Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart	
Befrämjande i allmänhet af bergsbruket	
Fiskerinärningens understöd. Nuvarande belopp	
Ökas med	

	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på <i>förslag</i> .				Summa.	
			Friheter.		Ersättningar.			
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Transport 140,700: —	3,358,563	—	—	—	—	—	3,358,563	—
..... 9,300: —	150,000	—	—	—	—	—	150,000	—
.....	31,800	—	—	—	—	—	31,800	—
.....	239,000	—	—	—	—	—	239,000	—
.....	10,665	—	6,635	—	1,664	—	18,964	—
.....	250,000	—	—	—	—	—	250,000	—
.....	354	—	25	—	—	—	379	—
.....	600,000	—	—	—	—	—	600,000	—
S:gr	4,640,382	—	6,660	—	1,664	—	4,648,706	—
och näringarne.								
<i>anslag.</i>								
.....	12,000	—	—	—	—	—	12,000	—
kronor till understöd åt landtmannaskolor)	190,400	—	—	—	—	—	190,400	—
.....	49,500	—	—	—	—	—	49,500	—
.....	140,500	—	—	—	—	—	140,500	—
..... 48,500: —	50,100	—	—	—	—	—	50,100	—
..... 1,600: —	50,100	—	—	—	—	—	50,100	—
.....	73,500	—	—	—	—	—	73,500	—
.....	11,500	—	—	—	—	—	11,500	—
.....	8,700	—	—	—	—	—	8,700	—
..... 36,000: —	42,000	—	—	—	—	—	42,000	—
..... 6,000: —	42,000	—	—	—	—	—	42,000	—
S:gr	578,200	—	—	—	—	—	578,200	—
Transport	5,218,582	—	6,660	—	1,664	—	5,226,906	—

Diverse

Skiften och afvittringar, <i>reservationsanslag</i>	
Utflyttningshjälp efter skiften, <i>förslagsanslag</i>	
Odlingshjälp för krononybyggare, <i>förslagsanslag</i>	
Jordförluster genom kanal- och väganläggningar, <i>förslagsanslag</i>	
Hästafvelns förbättrande, <i>reservationsanslag</i> (deraf särskildt 50,000 kronor till prisbelöningar ning i kontant).....	
<i>Ökas</i> å reservationsanslaget till prisbelöningar för hästar med	
hvarigenom rubriken kommer att lyda: hästafvelns förbättrande (deraf särskildt 100,000	
Till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren, <i>förslagsanslag</i>	
Karantänsinrättningen på Känsö, <i>förslagsanslag</i> , högst	
Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp.....	
<i>Ökas</i> för jemnande af hufvudtitelns slutsumma med.....	
Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	

	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.				Summa.	
			Friheter.		Ersättningar.			
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Transport	5,218,582	—	6,660	—	1,664	—	5,226,906	—
<i>anslag.</i>								
.....	63,000	—	—	—	—	—	63,000	—
.....	50,000	—	—	—	—	—	50,000	—
.....	4,500	—	—	—	—	—	4,500	—
.....	2,700	—	—	—	4,567	—	7,267	—
för hästar). Nuvarande anvis-								
..... 108,550: —								
..... 50,000: —	158,550	—	1,070	—	—	—	159,620	—
kronor till prisbelöningar för hästar).								
.....	30,000	—	—	—	—	—	30,000	—
.....	15,850	—	—	—	—	—	15,850	—
.....	43,000	—	—	—	—	—	43,000	—
..... 219,712: —	219,757	—	—	—	—	—	219,757	—
..... 45: —	12,000	—	—	—	—	—	12,000	—
S:gr	599,357	—	1,070	—	4,567	—	604,994	—
Summa	5,817,939	—	7,730	—	6,231	—	5,831,900	—

Bil. Litt. B.

**Extra ordinarie anslagen under riksstatens
S j e t t e hufvudtitel.**

	Kronor.	ö.
Civildepartementet.		
<i>Civildepartementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli:</i>		
För handhafvande af kontroll å försäkringsanstalterna	4,500	—
<i>Kommerskollegium:</i>		
Till utarbetande af näringsstatistik	6,200:	—
För arbetsstatistiska undersökningar	10,000:	—
	16,200	—
<i>Öfverståhållareembetet:</i>		
Till utgifvande af "Polisunderrättelser"	15,000	—
<i>Landsstaterna i länen:</i>		
Till aflöning m. m. åt särskild polisstyrka på landet.....	95,000:	—
" ersättning för juridiskt biträde åt de svenska lapparne i Norge samt till lappfogdar och lappförmän	13,000:	—
	108,000	—
<i>Väg- och vattenbyggnadsstaten:</i>		
Till undersökningar af mindre hamnar och farleder äfvensom till upprättande af planer till anläggning eller ombyggnad af broar, då dylika arbeten icke äro förenade med vägföretag	10,000	—
<i>Vägunderhållet på landet:</i>		
Till bestridande af statsverkets andel i kostnaden för vägdelnigar, <i>förslagsanslag</i>	50,000	—
Transport	203,700	—

	Kronor.	ö.
Transport	203,700	—
<i>Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar:</i>		
Till aflönningar och öfriga utgifter vid Ultuna landtbruksinstitut	31,000: —	
” uppförande af en lektorsbostad vid Ultuna landtbruksinstitut	15,000: —	
För uppehållande af undervisningen vid mejeriinstitutet vid Alnarp	8,000: —	54,000 —
<i>Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar:</i>		
Bidrag till bestridande af kostnaderna för allmänna landtbruksmöten	7,500: —	
Till prisbelöningar vid allmänna landtbruksmöten för husdjur, redskap, maskiner m. m.	12,500: —	
Bidrag till underhåll af åtta kemiska stationer för jordbrukets och näringarnas behof	31,000: —	
Bidrag till underhåll af en för öfre Norrland afsedd kemiskväxt-biologisk anstalt inom Norrbottens län	6,250: —	
Till understöd åt frökontrollanstalter	10,000: —	
” utbildande af en elev i boskapsskötsel och mejerihushållning	1,000: —	
” understöd åt svenska mosskulturöreningen	15,000: —	
För de geologiska undersökningarna	95,500: —	178,750 —
<i>Befrämjande i allmänhet af slöjderna:</i>		
Till anställande af en andre instruktör i husslöjd och personligt ålders-tillägg till andre instruktören Jonas Wallander	3,000: —	
Bidrag till upprätthållande af väfskolan i Borås och till aflönande af en andre lärare vid samma skola	4,800: —	7,800 —
<i>Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart:</i>		
Till understöd åt Göteborgs handelsinstitut och Frans Schartaus praktiska handelsinstitut i Stockholm	20,000: —	
” befrämjande af afsättning i främmande länder af alster af svensk industri och svenska näringar	15,000: —	
” handelsstipendier	20,000: —	55,000 —
<i>Befrämjande i allmänhet af bergsbruket:</i>		
Till bergsskolorna i Filipstad och Falun	14,000	—
Transport	513,250	—

		Kronor.	ö.
	Transport	513,250	—
<i>Fiskerinäringens understöd:</i>			
Bidrag till belöningar för dödande af sjelar	5,000: —		
För beredande genom ett armeradt ångfartygs stationerande vid rikets kuster af ordning och skydd vid fiskets bedrifvande	25,000: —		
„ höjande af fonden för fiskerinäringens befrämjande ..	100,000: —	130,000	—
<i>Fabriksinspektion:</i>			
För anordnande af fabriksinspektion		33,000	—
<i>Diverse anslag:</i>			
Ersättning till sjömanshusen	30,000: —		
Till förekommande och hämmande af tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen	50,000: —		
„ ersättning för af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter	47,050: —		
„ bestridande af kostnaderna för Sveriges deltagande i 1900 års verdensutställning i Paris och till understöd åt teknici och arbetare för att besöka nämnda utställning	375,000: —		
„ återbetalning till viss del af erlagda konsulatafgifter för svenska fartyg, <i>förslagsanslag</i>	175,000: —	677,050	—
	Summa	1,353,300	—